

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih **06 Ocak 2026**

Sayı : **15949**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

38722

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 02.01.2026

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Van ili; geniş kırsal alanı, hayvancılığın geçim kaynağı olduğu yerleşimleri ve tarımsal üretimin iklim koşullarına yüksek bağımlılığı nedeniyle tarım ve hayvancılık desteklerinin etkinliğine en fazla ihtiyaç duyan iller arasında yer almaktadır. Artan yem, mazot ve gübre maliyetleri; hastalıklar, mera ve sulama sorunları ile desteklerin yetersizliği; üreticinin faaliyetten çekilmesine ve kırsal yoksulluğun derinleşmesine yol açmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 45'inci maddesi, tarım arazilerinin korunmasını ve tarımsal üretimin planlanmasını; 44'üncü maddesi, toprakların verimli şekilde işletilmesini; 5'inci maddesi, devletin kişilerin maddi varlığını geliştirme yükümlülüğünü; 10'uncu maddesi ise kamu hizmetlerine erişimde eşitlik ilkesini güvence altına almaktadır. 65'inci madde uyarınca sosyal ve ekonomik haklar, kaynak yetersizliği gerekçesiyle etkisiz kılınamaz.

Van ilindeki tarım ve hayvancılık politikalarının nesnel verilerle, Türkiye ortalamasıyla karşılaştırmalı biçimde ve idarenin planlama ile destek sorumluluğunu ortaya koyacak açıklıkta kamuoyuna açıklanması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Van ilinde tarım ve hayvancılıkla fiilen uğraşan üretici sayısı kaçtır? Bu sayı son beş yıl itibarıyla yıllara göre nasıl değişmiştir?
2. Van ilinde son üç yıl içerisinde yem, mazot ve gübre desteklerinden yararlanan üretici sayısı kaçtır? Sağlanan destek tutarlarının ürün ve hayvan türlerine göre dağılımı nedir?
3. Van'da tarım ve hayvancılıkta kullanılan yem, mazot ve gübre fiyatları Türkiye ortalamasına göre yüzde kaç daha yüksektir? Bu farkın giderilmesine yönelik Bakanlığınızca alınmış özel bir tedbir bulunmakta mıdır?
4. Van ilinde son üç yıl içerisinde ekonomik nedenlerle tarım veya hayvancılık faaliyetini bırakan üretici sayısı kaçtır? Faaliyeti bırakma nedenlerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir analiz veya rapor bulunmakta mıdır?
5. Van ilinde hayvan hastalıkları, mera yetersizliği ve sulama sorunları nedeniyle üretimde yaşanan kayıplara ilişkin olarak yürütülen koruyucu, önleyici veya telafi edici projeler nelerdir? Bu projelerin bütçesi ve uygulama takvimi nedir?
6. Van'daki meraların ıslah durumu ve kullanım kapasitesi nedir? Son beş yıl içerisinde kaç hektar alanda mera ıslah çalışması yapılmıştır?

7. Van ilinde tarım ve hayvancılıkla uğraşan üreticilerin desteklere erişimde yaşadığı sorunların, Anayasa'nın 45'inci maddesinde öngörülen tarımsal üretimin korunması yükümlülüğü ile 10'uncu maddede düzenlenen eşitlik ilkesini ihlal ettiği yönünde Bakanlığınızca yapılmış bir idari veya hukuki değerlendirme bulunmakta mıdır?
8. Van ilinde tarım ve hayvancılığın sürdürülebilirliğinin sağlanması, üreticinin faaliyetini terk etmesinin önlenmesi ve kırsal yoksulluğun azaltılması amacıyla 2026 yılı için hazırlanmış somut, bütçelendirilmiş ve takvimlendirilmiş bir tarım ve hayvancılık eylem planı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa planın hedefleri ve uygulama aşamaları nelerdir?